

Nový školský zákon je omyl

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika nesúhlasí so znením rezortného návrhu nového školského zákona

(Tlačová správa)

Ministerstvo školstva v týchto dňoch vyhodnocuje pripomienky k návrhu nového školského zákona. Napriek tomu, že materiál bol zverejnený opäť v čase prázdnin, vyjadrili sa k nemu nielen rezortom oslovené inštitúcie, ale aj širšia odborná verejnosť. KI sa pripája ku kritickým hlasom.

KI ako jeden zo spoluautorov zatiaľ jediného návrhu nového školského zákona, ktorý sa podarilo po roku 1989 predložiť do parlamentu (marec 2006, august 2007), vyjadruje nesúhlas so znením rezortného návrhu zákona a zároveň obavu zo smerovania reformy školstva.

Návrh zákona potvrdzuje naše obavy, že pripravované zmeny nebudú systémové, ale len kozmetické. Namiesto vyváženého rozdelenia zodpovednosti za vzdelávanie medzi školu a štát, ostane v rukách ministerstva školstva väčšina rozhodovacích a kontrolných právomocí.

O novom obsahu vzdelávania budú aj naďalej rozhodovať rovnaké štátne štruktúry ako doteraz. Napriek deklarovanej voľnosti bude ministerstvo školstva aj v budúcnosti školám diktovať zoznam povinných, nepovinných a voliteľných predmetov a ich konkrétnu náplň budú aj naďalej určovať nepružné rezortné inštitúcie. Z tohto pohľadu je nový pojem „vzdelávacie oblasti“, ktorý sa zákonom zavádza a ktorý mal byť náhradou za povinné učebné osnovy k jednotlivým predmetom, iba zbytočnou reformnou frárou, podobne ako pojmy „štátny vzdelávací program“ a „školský vzdelávací program“. Učitelia získajú namiesto väčšej slobody iba niekoľko hodín navyše, ktorými budú môcť spestriť doterajší spôsob výučby.

To, že sa školám nezväčší priestor na samostatné rozhodovanie o podobe vzdelávania potvrdzuje aj skutočnosť, že o inovátnych postupoch v školách bude aj naďalej rozhodovať ministerstvo školstva podľa nezmenených pravidiel experimentálneho overovania. Doteraz mali tieto pravidlá silu smernice, po novom budú mať silu zákona.

Snahu rezortu školstva vytvoriť rozsiahly, podrobný, na detaily školskej praxe orientovaný zákon, považujeme za veľmi nešťastnú. Vzdelávacie prostredie škôl je napriek dlho spiacej reforme dynamickým prostredím, v ktorom treba každodenne riešiť množstvo praktických problémov. Napriek pomalému tempu sa toto prostredie postupne decentralizuje a otvára, komunikuje so svetom a reaguje na stále nové impulzy. Preto by mala byť snaha rezortu skôr opačná – zákonom by sa mali zdefinovať najmä nové princípy, mechanizmy a limity fungovania školského systému a jednotlivé podrobnosti by mali byť riešené predpismi nižšej právnej sily.

Najväčšie obavy však vzbudzuje hlavný reformný cieľ, ktorý stojí v pozadí príprav nového školského zákona – obsahová reforma. Jej podobu zatiaľ nikto nepozná, hoci minister školstva sa opakovane vyjadril, že školy budú môcť učiť „po novom“ už od septembra. Pri tak vysokom stupni utajenia a pri takej rýchlosti, s akou sa na obsahovej reforme na pôde ŠPÚ pracuje, sa dá predpokladať, že nové vzdelávacie obsahy budú šité horúcou ihlou. Pritom ide o naozaj zásadné zmeny, ktoré by mali byť predmetom dlhotrvajúcej a širokej verejnej diskusie.

V Bratislave dňa 25. januára 2008

Zuzana Humajová
analytička Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika